

JUSTITISMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 1. juli 2016
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Helle Carpentier
Sagsnr.: 2016-0030-4610
Dok.: 1987041

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 695 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 9. juni 2016. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Pernille Skipper (EL).

Søren Pind

/

Thomas Tordal-Mortensen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 695 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren i forlængelse af samrådet om voldtægtssofres retssikkerhed den 7. juni 2016 kommentere baggrundsnotatet fra Amnesty International, jf. REU alm. del - bilag 354.”

Svar:

I det baggrundsnotat, som er nævnt i spørgsmålet, opfordrer Amnesty International til at ændre den danske voldtægtsbestemmelse, så der indføres en samtykkebaseret definition, der straffer seksuel omgang med en person, der ikke har samtykket – herunder ikke har været i stand til at samtykke – til handlingen.

Indledningsvist skal det bemærkes, at udgangspunktet for straffelovens voldtægtsbestemmelse er beskyttelsen af den seksuelle selvbestemmelsesret og den seksuelle integritet, og efter den gældende strafbestemmelse om voldtægt er det således en klar forudsætning, at handlingen er gennemført uden et gyldigt samtykke.

Det skal endvidere bemærkes, at straffelovens bestemmelse om voldtægt er i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser.

Som der også er redegjort for i besvarelsen af spørgsmål nr. 16 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven (Skærpelse af straffen for voldtægt, for samleje med et barn under 15 år ved udnyttelse af fysisk eller psykisk overlegenhed og for falsk anklage) (L 98), blev det i forbindelse med lov nr. 633 af 12. juni 2013 om ændring af straffeloven mv. (Seksuualforbrydelser) overvejet, om det gældende krav i straffeloven om, at gerningsmanden skal have udøvet tvang mv., skulle bevares, eller om kriminaliseringen af ufrivillig seksuel adfærd i stedet burde tage udgangspunkt i, om offeret har samtykket i den seksuelle aktivitet. Der henvises i den forbindelse til pkt. 2.2.2 og 2.2.4 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget (L 141 fremsat den 6. februar 2013).

Lovforslaget byggede på Straffelovrådets betænkning nr. 1534/2012 om seksualforbrydelser.

Det var Straffelovrådets opfattelse, at en samtykkebaseret kriminalisering af seksualforbrydelser ville kunne tydeliggøre beskyttelsen af den seksuelle selvbestemmelsesret og den seksuelle integritet og samtidig ville kunne

markere samfundets afstandstagen til seksuelle handlinger, som ikke er baseret på frivillighed.

Straffelovrådet fandt dog, at selv om selvbestemmelsesretten er den afgørende beskyttelsesinteresse ved kriminaliseringen af seksualforbrydelser, var det ikke givet, at lovgivningen burde udformes således, at manglende samtykke skulle udgøre gerningsindholdet i kriminaliseringen. Det var således Straffelovrådets opfattelse, at beskyttelseshensynet også kunne varetages ved, at lovgivningen – som efter den gældende regulering – angiver, i hvilke situationer et gyldigt samtykke ikke foreligger eller ikke er relevant.

I betænkningen anbefalede Straffelovrådet, at kriminalisering af overgreb i form af samleje mv. fortsat burde bygge på krav om tvang eller udnyttelse mv.

Straffelovrådet lagde bl.a. vægt på, at der ikke uafhængigt af de gældende bestemmelser om tvang mv. findes en fast afgrænsning eller definition af samtykkebegrebet, og at afgrænsningen mellem, hvad der anses som en seksualforbrydelse, og hvad der anses som en accepteret form for seksuel adfærd, således ikke vil være givet med en ren samtykkebaseret regulering.

Det var endvidere Straffelovrådets opfattelse, at der ikke var påvist væsentlige fordele ved at indføre en generel samtykkebaseret kriminalisering af seksuelle handlinger, men at der derimod var grund til at antage, at et udtrykkeligt, gyldigt samtykke som forudsætning for lovligt seksuel aktivitet sjældent vil harmonere med seksuallivets realiteter, hvorfor bevisførelsen i sager efter en samtykkebaseret strafbestemmelse således i praksis må antages at ville komme til at koncentrere sig om, hvorvidt der foreligger objektive omstændigheder i form af vold eller trusler mv., som kan indicere, at der ikke foreligger et reelt eller stiltiende samtykke.

Det var i øvrigt Straffelovrådets opfattelse, at en samtykkebaseret kriminalisering af samleje mv. i praksis ikke realistisk vil kunne tænkes anvendt på andre tilfælde end dem, der er omfattet af de gældende bestemmelser om voldtægt mv. Særligt om tilfælde, hvor forurettede forholder sig fuldstændig passivt, anførte Straffelovrådet følgende:

”Hvis forurettedes passivitet ikke skyldes, at forurettede er i en tilstand, hvor forurettede ikke er i stand til at modsætte sig handlingen, kan passivitet i praksis realistisk kun være udtryk enten for samtykke eller for frygt. Hvis en tiltaltes forklaring

om, at han opfattede forurettedes holdning som udtryk for indforståelse, ikke med den sikkerhed, der er nødvendig for domfældelse i en straffesag, kan tilsidesættes, kan der ikke dømmes efter en forsætsbestemmelse – heller ikke for overtrædelse af en eventuel ny opsamlende bestemmelse om samleje uden samtykke. Og hvis tiltaltes forklaring tilsidesættes og det lægges til grund, at tiltalte havde forsæt til, at forurettede ikke var indforstået og passiviteten skyldtes frygt, vil tiltalte blive dømt for voldtægt – og ikke for overtrædelse af en eventuel ny opsamlende bestemmelse om samleje uden samtykke.”

Jeg er enig med Straffelovrådet i de ovenstående betragtninger, og at voldtægt fortsat bør bygge på krav om tvang eller udnyttelse mv.